

טיטת עקרונות להערות הציבור – מתן סיוע ממשלתי לקידום אשראי חוץ בנקאי לעסקים קטנים ובינוניים

1. הזמנה להבעת עמדה וקבלת מידע מהציבור

הזמנה להבעת עמדה וקבלת מידע מהציבור בנוגע למשמעויות של הענקת סיוע לגופים מנהלים לצורך הקמת חברות שמטרתן העמדת תיקי הלוואות לעסקים קטנים ובינוניים

במסגרת יישומה של ועדת בכר הנכסים הפנסיוניים של הציבור הועברו מניהולם של הבנקים לניהולם של הגופים המוסדיים, וזאת בין היתר על מנת לעודד תחרות בתחום האשראי. כתוצאה מכך, הגופים המוסדיים בישראל מהווים כיום חלק משמעותי מתחום האשראי לעסקים הגדולים. גיוון אפשרויות הגיוס תרם להגדלת הנגישות למימון לפירמות הגדולות במשק וכן לצמיחה. אולם, תחום הלוואות ללוויים העסקים הקטנים והבינוניים, נשאר תחום ללא תחרות בו הרוב המוחלט של האשראי ניתן על ידי הבנקים ועל ידי תאגידי עזר בנקאיים כגון חברות כרטיסי האשראי. היעדר התחרות במתן אשראי לעסקים קטנים ובינוניים מייקרת את הריבית על הלוואות לעסקים אלו ומייצרת חסם לצמיחה של תחום העסקים הקטנים והבינוניים, בכך נפגעת התחרות בשווקים נוספים במשק.

משכך, הוחלט במשרד האוצר ובמשרד הכלכלה והתעשייה להעניק סיוע לגופים מנהלים לצורך הקמת וניהול חברות שמטרתן הקמת תיק הלוואות לעסקים קטנים ובינוניים בלבד אשר יוקמו ויגייסו מקורות מהגופים המוסדיים, לצורך מתן אשראי לעסקים קטנים ובינוניים.

הסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים במשרד הכלכלה והתעשייה (להלן "הסוכנות") בוחנת את עמדתה באשר לסוגי הגופים המתאימים למתן השירותים האמורים במסגרת מכרז לעידוד אשראי חוץ בנקאי.

2. מטרת

מאחר ומטרת הסיוע לגופים מנהלים הינה, הגדלת היצע הגופים נותני האשראי החוץ בנקאי על ידי עידוד השתתפות הגופים המוסדיים באספקת האשראי לגופי נותני אשראי שאינם בנקים וכן העמדת מקורות אשראי שאינם במערכת הבנקאית, זאת בכדי לעודד תחרות בשוק האשראי לעסקים קטנים ובינוניים ולהגדיל את היצע האשראי הזמין לעסקים אלו, מבקשת הסוכנות לקבל מידע מגופים הרואים עצמם מתאימים למתן השירותים המפורטים במסגרת פניה זו באשר לתנאים המפורטים בסעיף 4 בהתבסס על ניסיונם בתחום הנ"ל, זאת במטרה לבחון את התנאים שעל הסוכנות לדרוש מגופים אשר יספקו את השירותים במסגרת מכרז לעידוד אשראי חוץ בנקאי.

מודגש כי הסוכנות טרם החליטה מהם התנאים הנדרשים מגופים לצורך מתן שירותים במסגרת המכרז, ופנייה זו אינה בבחינת הזמנה להגיש הצעות ואינה חלק מהליכי מכרז או הליך אחר לקבלת הצעות, אלא פנייה לקבלת מידע בלבד ובעקבותיה תשקול הסוכנות את המשך פעולותיה. מבלי לגרוע מהאמור במסמך זה, הסוכנות שומרת לעצמה את הזכות לפנות בשאלת הבהרה או בפנייה לקבלת מידע או נתונים נוספים מהמשיבים לפנייה זו, כולם או חלקם, אולם אין בפניה כאמור כדי לייצר מחויבות כלשהי כלפי מי שהסוכנות או מי מטעמה יפנה אליו. יובהר ויודגש כי בקשה זו אינה מהווה הצעה או הזמנה להגשת בקשה או ליצירת התקשרות עפ"י תקנות חובת המכרזים, התשנ"ג-1993, או ע"פ כל דין או נוהל אחר.

הסוכנות מזמינה את הציבור ובכלל זה, חברות אשראי, קופות גמל וחברות ביטוח להציג בפניה את עמדותיהם והצעותיהם בנושא התכנית.

3. הגדרות

- "גוף מוסדי זר"** – בנק בחוץ לארץ, שהוא תושב מדינת חוץ מאושרת ונמצא בפיקוח ממלכתי של המדינה בה הוא תושב
- "הגוף המנהל הזוכה", "זוכה"** - מציע שייבחר ע"י עורך המכרז לאספקת השירותים נשוא מכרז זה לרבות כל מי שנותן מטעמו למשרד שירותים כאמור.
- "הגופים המוסדיים"** – קופת גמל כהגדרתה בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), תשס"ה-2005 או מבטח כהגדרתו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), תשמ"א-1981.
- "הון עצמי"** – חלקם של הבעלים במימון החברה הייעודית (שאינו בדרך של הלוואה, כי אם השקעה).
- "חברה ייעודית"** - 1. חברה חדשה למתן אשראי לעסקים קטנים ובינוניים;
2. חברה קיימת למתן אשראי לעסקים קטנים ובינוניים ובלבד שתיק האשראי של החברה הקיימת אינו עולה על 200 מלש"ח (למעט נכיונות ופקטורינג) ובלבד שעיקר עיסוקה במתן אשראי לעסקים קטנים ובינוניים.
החברה תפעיל את תיק הלוואות, באמצעות הכספים שיגויסו לתיק הלוואות.
- "מציע"** - תאגידים משפטיים (לרבות חברות ועמותות) שהתאגדו ונרשמו כדין בישראל ו/או יחידים אזרחי ישראל, אשר

ישתפו פעולה לצורך השתתפות בהליך המיון המוקדם והמכרז (בהזמנה זו: "המציע") ויתחייבו להקים חברה ייעודית למטרות הפרויקט בלבד כמפורט להלן.

משרד הכלכלה והתעשייה.

כלל הכסף שגויס למימון פעילות הגוף המנהל הזוכה למתן הלוואות. סכום זה כולל את כספי ההון העצמי וכספי הגיוס מגופים מוסדיים.

כל אחד מאלה ובלבד שמחזור העסקאות השנתי שלו אינו עולה על 100 מיליון שקלים חדשים:

א. עוסק פטור כהגדרתו בחוק המע"מ;

ב. עוסק מורשה כהגדרתו בחוק המע"מ;

ג. חברה בע"מ;

ד. חברה לתועלת הציבור.

גופים השולטים ב, נשלטים על ידי, או מצויים תחת שליטה משותפת, ולגבי יחידים- גם בני משפחה מקרבה ראשונה שלהם.

כהגדרת מונח זה בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968.

כהגדרתו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981, לרבות תאגיד עזר כהגדרתו בחוק האמור, וכן כל תאגיד הנשלט בידי בעל השליטה באחד מהם, למעט "גוף מוסדי זר"

סך יתרת ההלוואות לפירעון במועד נתון.

סך היקף ההון שהתחייב המציע להעמיד בהצעתו לטובת תיק אשראי (לרבות השקעות הגופים המוסדיים).

"משרד" -

"סכום הגיוס הכללי" -

"עסק קטן או בינוני" -

"גוף קשור" -

"שליטה" -

"תאגיד בנקאי" -

"תיק אשראי" -

"היקף גיוס ההון" -

4. עקרונות למכרז לעידוד אשראי חוץ בנקאי

4.1. התנאים הנדרשים מגופים מנהלים לצורך קבלת סיוע במסגרת המכרז

- 4.1.1. המציע אינו מחזיק ביותר מ-5% בתאגיד בנקאי או בתאגיד הקשור לתאגיד בנקאי למעט גוף מוסדי זר;
- 4.1.2. התחייבות להקמה או תפעול של מערך חיתום לעסקים קטנים ובינוניים או התקשרות עם גוף שיספק שירותי חיתום ובלבד שגוף זה אינו בנק או חברה קשורה לבנק;
- 4.1.3. המציע יחזיק לפחות 51% ממניות החברה הייעודית לכל אורך תקופת ההתקשרות, בעלי המניות הנוספים אינם תאגיד בנקאי או חברות הקשורות לתאגיד בנקאי;
- 4.1.4. התחייבות לתיק אשראי שיגיע להיקף כדלהלן:
- 4.1.4.1. לחברה שהיקף תיק האשראי שלא אינו עולה על 100 מיליון ש"ח עד ליום ההתקשרות - לפחות 500 מיליון ש"ח תוך 5 שנים - כולל הצגת מקורות להעמדת הון בהיקף של 500 מיליון ש"ח;
- 4.1.4.2. לחברה שהיקף תיק האשראי מעל 100 מיליון ש"ח ועד ל-300 מיליון ש"ח (למעט נכיונות שיקים ופקטורינג) - לפחות 1,000 מיליון ש"ח תוך 5 שנים, כולל הצגת מקורות להעמדת הון בהיקף של 1,000 מיליון ש"ח;
- 4.1.5. המציע יהיה גוף פיננסי או יציג התקשרות עם גוף פיננסי שאינו בנק או חברה קשורה לבנק. במסגרת ההתקשרות יתחייב הגוף הפיננסי להעמדת הון בהיקף של 400 מיליון ש"ח (ו-80% לפחות מגובה תיק האשראי לו מתחייב המציע) לטובת תיק האשראי.
- 4.1.6. ניתן יהיה לרכוש חברה קיימת נותנת אשראי ובלבד שתיק האשראי הקיים שלה לא עולה על 100 מיליון ש"ח. תיק האשראי הקיים לא יספר לצורך עמידה ביעד תיק האשראי במסגרת מכרז זה.
- 4.1.7. בכפוף לכללי ההגבלים העסקיים ניתן לקיים שותפות בין מספר גורמים וחברות, אך ללא שותפות עם בנקים או חברות עזר בנקאיות.
- 4.1.8. ניהול ההלוואות בחברה ייעודית - ההלוואות הניתנות במסגרת המכרז ינוהלו על ידי החברה הייעודית כתיק הלוואות נפרד. דיווח על תיק הלוואות זה יימסר לידי הסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים.

4.2. מידע נוסף אשר הסוכנות מעוניינת לקבל:

- 4.2.1. נתונים ומידע לגבי אופן הפעלת מערך החיתום ע"י הגופים המנהלים, בכלל זה התייחסות לסכום הגיוס הנדרש מגופים מוסדיים לצורך הפעלת תיקי ההלוואות ולאפשרות רכישת שירותי חיתום מגופים חיצוניים.

- 4.2.2 נתונים ומידע לגבי היקף תיקי האשראי הניתנים לעסקים קטנים ובינוניים, בכל זאת עסקים קשורים וכן לאורך מח"מ ההלוואות.
- 4.2.3 התייחסות לתגמול בגין היקף תיק אשראי הגבוה ב- 20% לפחות מההיקף המינימלי אשר יידרש במסגרת המכרז.
- 4.2.4 ניתוח והתייחסות לטיטת התכנית ולמודל הסיוע המוצג בה.
- 4.2.5 הערכה וניתוח לגבי האשראי הצפוי בעקבות המכרז, לרבות: גודל ההלוואות, היקף האשראי, מספר ההלוואות, מאפייני ההלוואות, מבנה ההלוואות, הסתברויות לחדלות פירעון (Probability of Default), הפסדים במקרים של חדלות פירעון (Loss Given Default).
- 4.2.6 התייחסות ללוחות הזמנים ולדרישות מהגוף המנהל במסגרת תקופת ההתארגנות הניתנת לגוף המנהל אשר יזכה במכרז.

4.3 אופן ניהול ההלוואות

- 4.3.1 הגופים המנהלים הזוכים יתפעלו חברות ייעודיות להפעלת מערך חיתום ובעלות על תיק הלוואות לעסקים קטנים ובינוניים, אשר יגייסו לשם כך כספים מהגופים המוסדיים.
- 4.3.2 תיק ההלוואות לעסקים קטנים ובינוניים ינוהל באופן נפרד משאר פעילות החברה;
- 4.3.3 החברה הייעודית תפעיל את תיק ההלוואות, באמצעות הכספים שתגייס לתיק הלוואות, כאשר לפחות 80% מגיוס ההון יהיה מגופים מוסדיים;
- 4.3.4 החברה הייעודית תפעיל מערך חיתום למתן הלוואות, או תרכוש שירותי חיתום מגוף חיצוני אך לא ניתן יהיה לרכוש שירותי תפעול מבנק או חברת עזר בנקאית.

4.4 מתן ההלוואות והיקף תיק האשראי:

- 4.4.1 הלוואות בתיק האשראי יינתנו לעסקים קטנים ובינוניים עם מחזור של עד 100 מיליון ש"ח בלבד;
- 4.4.2 אורך מח"מ ההלוואות לא יפחת מ-6 חודשים בכל תקופת בדיקת עמידה באבני הדרך;
- 4.4.3 לפחות 50% מתיק האשראי יינתן לעסקים קטנים עם מחזור של עד 25 מלש"ח, המח"מ של הלוואות אלו יעמוד על 6 חודשים בכל תקופת עמידה באבני הדרך;
- 4.4.4 סך האשראי שינתן לעסק (או עסקים קשורים) לא יעלה על 2.5 מלש"ח;
- 4.4.5 ההלוואות ינתנו לעסקים קטנים ובינוניים שאינם בתחום הפיננסים או נדל"ן;
- 4.4.6 הזים ובעלי החברה יישאו בכל סיכון האשראי בהתאם ליחס השקעתם בחברה.

4.5. התמורה

עבור מתן השירותים המפורטים, תינתן תמורה חד פעמית. יתכן ותמורה זו תינתן בפריסה על פני שנות ההתקשרות.

המעוניינים להביע עמדה רשאים להתייחס גם למודל התמורה, על הפריסה האמורה לעיל או להציע מודל תמורה אחר אשר לטעמם עשוי להיות רלוונטי למתן השירותים.

5. תקופת ההתקשרות ומועדי מתן השירותים

5.1. תקופת ההתקשרות

משך ההתקשרות עם הגוף המנהל הזוכה תעמוד על לפחות חמש שנים, בתקופה זו החברה הייעודית תפעיל את תיק ההלוואות.

5.2. תקופת ההתארגנות

- 5.2.1. על הגוף המנהל הזוכה להיות ערוך לתחילת מתן השירותים ממועד קבלת הסכם חתום ע"י מורשי החתימה של המשרד.
- 5.2.2. הודעת הזכייה תעמוד בתוקפה לשני (2) חודשים מיום הנפקתה לגוף המנהל הזוכה. במהלך חודשים אלו על הגוף המנהל הזוכה לבצע את השלבים הבאים בהתאם ללוחות הזמנים המפורטים (להלן: "תקופת ההתארגנות"), עד לסיום תקופת ההתארגנות:
 - 5.2.2.1. על הגוף המנהל הזוכה להקים חברה ייעודית כנדרש ולהגיש לסוכנות מסמכים מתאימים לצורך הוכחת השלמת שלב זה.
 - 5.2.2.2. על הגוף המנהל הזוכה להגיש לסוכנות מסמך חתום מרו"ח המעיד כי הוא עמד בהתחייבויותיו והזרים הון עצמי לחברה הייעודית שהוקמה כנדרש בהסכם.
 - 5.2.2.3. על הגוף המנהל הזוכה להגיש לסוכנות הסכמי התחייבות מגופים מוסדיים בסכום כולל על פי היחס שנקבע בהסכם.
 - 5.2.2.4. על הגוף המנהל הזוכה לעמוד בדרישות הרגולטוריות הנדרשות מגופים פיננסיים (כגון איסור הלבנת הון, מתן שירותים פיננסיים וכדו).

6. הגשת תגובות

המעוניינים להציג את עמדותיהם, מתבקשים להעביר את התייחסותם בכתב לכתובת המייל N.B.Credit-Sba@economy.gov.il ולא יאוחר **מיום 27 במאי 2018**. המגיש יציין בפתח נייר העמדה את מי הוא מייצג (לדוגמא תאגיד בנקאי, חברת אשראי או כל ישות אחרת).

מידע כללי ושמירת זכויות

1. מבלי לגרוע מהאמור בבקשה זו, הסוכנות או מי מטעמה שומרת לעצמה את הזכות לפנות בשאלות הבהרה או בפנייה לקבלת מידע או כל נתון אחר למשיבים לפנייה זו, כולם או חלקם, החל ממועד פרסום פנייה זו.
2. הסוכנות או מי מטעמה רשאית להשתמש בתוכן ניירות העמדה ונספחיהם או כל מסמך אחר שיוגש לצורך גיבוש המלצות למכרז, או לשם כל שימוש אחר, ושומרת לעצמה את הזכות להשיב או לא להשיב לתגובות שיתקבלו לפנייה זו, ככל שיתקבלו.
3. מובהר כי הסוכנות רשאית להשתמש בכל מידע שיימסר על ידי המשיבים לפניה זו ולאור כך המשיבים יהיו מנועים מלטעון כנגד הסוכנות או מי מטעמה טענה ו/או דרישה ו/או תביעה כלשהי בדבר זכויות כלשהן הקשורות ו/או הנובעות מתשובתם לפנייה זו ו/או מהחומר שיצורף לפנייה זו.
4. אין בפנייה זו כדי ליצור מחויבות כלפי מי מהמשיבים לפנייה זו ורשות הסוכנות או מי מטעמה תהיה רשאית לשקול צעדיה בהתאם לשיקול דעתה הבלעדי. הסוכנות או מי מטעמה רשאית להיפגש בכל שלב שהוא עם כל גוף או משיב שתמצא לנכון, בהתאם להוראות כל דין, ומבלי שיחולו עליה מגבלות מכל סוג שהוא.
5. אין לראות בפרסום פנייה למידע זו או בכל מעשה בגינה משום התחייבות כלשהי של ממשלת ישראל, הסוכנות, או מי מטעמם, כלפי אדם או גוף כלשהו.
6. כל ההוצאות הכרוכות להכנת והגשת המידע בתגובה לפנייה זו הן באחריות ובמימון הבלעדיים של המשיבים לפנייה זו.
7. מענה לפנייה זו אינו תחליף להגשת בקשה מסודרת לקבלת סיוע ממי ממסלולי הסיוע השונים של הסוכנות, הקיימים במועד פרסום פנייה זו או שיהיו בתוקף בעתיד, ע"פ ההוראות, הכללים והנהלים של מסלולי הסיוע אלו.
8. הגשת מענה לבקשה למידע זו אינה תנאי להשתתפות בהליכים עתידיים אם וככל שיהיו כאלה.
9. למען הסר ספק, מובהר כי אין בפנייה זו כדי לחייב את הסוכנות בכל אופן שהוא, לרבות בעניין האפשרות להמשיך בתהליך זה, ואין בה כדי ליצור התחייבות של הסוכנות כלפי המשיבים לפנייה זו, והיא מהווה פנייה מקדמית לצורך קבלת מידע בלבד ובעקבותיה תשקול הסוכנות את המשך פעולותיה.